

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Ajutorul de iarnă

Români,

Neamul românesc și-a făcut mărturia voinței sale de luptă nu numai ridicându-se din ruine, dar și luptând pentru drepturi și onoare, pentru cruce și dreptate.

El s'a reșezat astfel pe linia tradițiilor strămoșești de mândrie și de luptă.

Aceeași tradiție însă, care în timp de războiu și de bejenie aduna sub clopotnițe pe luptătorii voevozilor, aduna în timp de pace pe săracii cari așteptau sprijinul și ajutorul blândeții.

Să ne regăsim și această tradiție creștină de milă și ajutorarea aproapelui.

Foamea și frigul își întind necruțătoare fiorii lor în sate și orașe.

Copii de muncitori trudiți stau ofiliți de sărăcie în fața părinților încremenți de nevoi.

Iar în satele noastre orfanii și săracii așteaptă palizi bunăvoința noastră creștină și datoria noastră de români față de cei ce suferă.

Ați ajutat până azi opera Guvernului și a Consiliului de Patronaj, sprijinind cu darurile voastre stăruitoarea noastră muncă de alinare a suferinței și de mângâiere a durerii.

Trebue însă să facem din aceasta aplecare de bunătațe asupra nevoiei și a durerii, a frigului și a foamei nu o întâmplare de milă, ci o organizare de viață națională.

Am hotărît nu numai să fac un apel cald pentru toți cei ce pot să înțeleagă suferința și durerea ci să dau o poruncă tuturor celor cari trebue să dea din avutul lor pentru a sprijini pe cei cari n'au.

Dar am decis să facem o epocă anuală, în

care o adevărată campanie națională de adunare a tuturor darurilor și de sprijinire a tuturor nevoilor să poată să intre în tradiția noastră românească.

Am incredințat Consiliului de Patronaj această sarcină de a organiza opera de colectare a ajutoarelor și de distribuire a lor, opera pe care o numesc:

„Ajutorul de iarnă“

Nu este aci numai o acțiune samariteană de bunătațe creștină și de blândețe omenească aplecată asupra nevoiei, a durerii și a frigului, ci este o poruncă națională a justiției care cere bogatului să înțeleagă pe cel sărac, pentru ca săracul să-l apere pe cel bogat.

Această înfrățire de dreptate socială trebue să fie înfăptuită prin ajutorul pe care îl instituim și la care trebue să contribuie toți acei cari au minte de Români și suflete de creștini.

Nu vom putea să ne îndreptăm Neamul decât întărindu-ne rassa, și nu vom putea zidi rassa pe sărăcie ofilită și pe muncă trudnică și goală.

Pentru Neam și pentru Hristos, pentru binecuvântarea lui Dumnezeu și a istoriei.

Români,

Sprijiniți acest ajutor, dați din obolul vostru orice aveți, tot ceea ce trece peste nevoile voastre și apasă asupra inimii voastre de creștini.

Sprijiniți pe infomețați și săraci.

Fiindcă sprijiniți Neamul, fiindcă vă sprijiniți singuri.

București, 1 Decembrie 1941.

Mareșal ANTONESCU

Universitatea creștină în România nouă

Cine a urmărit cu atenție cuvântările rostite cu prilejul deschiderii festive a Universităților, a putut să constate — cu satisfacție — cum un suflu nou, creștin și național, începe a învia viața noastră universitară.

Toți rectorii și decanii științelor, literelor și artelor au avut cuvinte frumoase, de elogiu, la adresa spiritului eroic național-creștin, care zidește azi edificiul unei Români noi. Ai crede că sunt vorbe de circumstanță dacă ele nu ar fi ve-

rificate de veacuri și dacă ele nu ar exprima însăși autenticitatea regăsită a sufletului nostru autohton.

Ne-a încântat, și se cuvine să remarcăm în special, mărturisirea făcută de rectorul Universității Ardealului, d-l prof. Dr. I. Hațieganu, în discursul rosit la deschiderea noului an universitar din Sibiu, după slujba din Catedrala Mitropolitană și după predica Părintelui D. Stăniloae. D-sa a spus despre educația universitară, despre formarea elitelor și despre rolul Bisericii în pedagogia națiunii cuvinte care se aud rar la astfel de ocaziuni.

Reproducem parte din ele pentru a ne servi de memento :

„Azi se pune tot mai mult pe primul plan funcțiunea educativă a universității. Statul are nevoie de oameni de știință, de profesioniști distinși — dar are nevoie înainte de toate de cetățeni, caractere. De felul cum se concepe și cum se realizează educația, depinde viitorul statului — aceasta este problema „de-a fi sau a nu fi“ a statului (Renan).

Educația nu trebuie confundată cu instrucția — nici cu lucrarea în laborator.

Recunoaștem că o educație înaltă nu reușește decât în cadrul instrucției și culturai. Instrucția face însă mai mult o educație intelectuală, științifică, sau profesională, ea este deci unilaterală. Adevărata educație trebuie să privească toate laturile ființei omenești — pentru a forma o ființă cât se poate de armonică.

Educație înseamnă a conduce individul în viață spre viață — ținând seamă că viața individului se petrece în sânul colectivității. Educație înseamnă deci intrare și trăire în colectivitate, o trăire prin marile virtuți omenești, ascultând și practicând marile legi ale neamului și ale lui Dumnezeu.

Educația noastră în universitate nu poate fi decât realistă și divină. Prin realistă — înțeleg națională, prin divină înțeleg creștină.

Ea va tinde nu spre formarea unui supraom — supraromân — ci spre formarea *românului — bun cetățean, soldat viteaz, creștin cucernic, românul încadrat în stat, în națiune și în biserică*, românul în deplină și armonioasă dezvoltare a tuturor calităților sale intelectuale, morale și fizice.

Educația universitară tinde și spre formarea elitelor ceea ce înseamnă formare de personalități morale ce consimt să se pună în slujba colectivității, exercitând prin iubire și înțelegere un rol de conducători responsabili de faptele lor, gata de sacrificiu, ascultători de marile comandamente naționale și de eternele legi ale lui Dumnezeu și astfel capabili de îndeplinirea misiunii națiunii lor...

Scopul educației trebuie să-l găsim în viața colectivității. Realitățile vieții noastre sunt: *pământul, poporul și biserica*. Pământul, poporul și biserica indisolubil legate într-o trăire robustă umplu toată viața noastră. Iubirea de neam, de țară și Dumnezeu, trei comandamente ce nu fac decât unul, făclie unică aprinsă de secole și care arde neconținut în mijlocul neamului. Educația noastră va trebui să tindă la formarea unei atitudini sufletești favorabilă trăirii adânci al acestor realități.

Valorile educației noastre sunt date deci de biserică, de popor și de țară, iar *scopul educației* nu poate fi decât românul eroic, care voiește și poate să mențină aceste realități și să le înalțe. Iar *puterile educației* sunt date prin trăirea în biserică, în școală, trăire în popor, aproape de popor, de țară, aproape de glie, prin muncă, prin credință...

Poporul, Țara, Biserica precizând forma, scopul, deci esențialul educației, vor asigura o unitate — fără de care educația nu poate reuși. Numai prin unitate în scop și în ideal se va forma românul legat de neam, de biserică, creator de forme noi de viață, iar prin el se va forma o națiune mare — care va putea exercita puterea sa pentru formarea unui stat puternic, capabil de îndeplinirea misiunii sale istorice.

Universitatea trebuie să asigure această educație printr-o trăire morală, religioasă, națională, căci numai astfel își îndeplinește marele său rol de conducătoare a națiunii.

O putere mare educatoare reprezintă biserica, de aceea ea trebuie să trăiască intens în universitate. Universitatea s'a născut în biserică, universitatea trebuie să deschidă larg porțile sale, ca să intre biserica cu marile și Dumnezeieștile sale învățături. Școala și pedagogia Ardealului s'au dezvoltat sub influența bisericii — pedagogia noastră a fost creștină și națională. Mitropoliții și clericii au fost primii noștri educatori. Universitatea Ardealului în linia tradiției trebuie să fie fortăreața inexpugnabilă a păstrării și trăirii intense a religiei noastre strămoșești — a religiei, care ne leagă de pământ și cer.

Religia noastră în toate timpurile a fost forța cea mai puternică de regenerare națională — universitatea nu poate trăi fără această religie. Românism și creștinism sunt două idei ce nu pot trăi decât în simbioză, fortificându-se reciproc. Dar și știința, cu care noi universitarii ne mândrim, trebuie să fie dublată de conștiință. Religia nu este, cum cred unii, ceva pentru popor — ci este primul element prin care se ridică elitele la rang de conducere.

Adevărul științific și doctrina creștină sunt două flăcări necesare pentru luminarea vieții

noastre universitare și naționale. Să ne apropiem deci tot cu mai multă iubire de biserică purtând cu abnegație crucea lui Hristos — căci această cruce ne duce spre înălțimi — drept că prin sacrificiu — dar numai prin sacrificiu se renaște omul — se renaște națiunea“.

Prin astfel de mărturisiri creștine, deși suntem în pragul iernii, simți că prin Universitățile României se schimbă ceva și bate, înnoitor, un vânt de primăvară.

Comemorarea festivă a Mitropolitului Andrei Șaguna

Serbarea dela Academia Teologică.

Intr'o atmosferă de înaltă tensiune religioasă a avut loc Duminică, 30 Nov. orele 17, în aula Academiei Teologice, comemorarea solemnă a marelui ierarh ardelean și a excepționalului bărbat de stat Mitropolitul Andrei Șaguna. Serbarea a fost organizată în cadrul societății de lectură a studenților, de către păr. prof. Petru Bancea, președintele de onoare a societății. Programul bogat și bine alcătuit, a contribuit mult la buna reușită a acestei mărețe manifestări studentești. Menționăm în special că bucățile muzicale admirabil dirijate de păr. prof. P. Bancea, au excelat printr'o perfectă execuție tehnică, reușind să deștepte în sufletele ascultătorilor fiori de adâncă religiozitate. Cu acest prilej studenții noștri au înscris una din cele mai frumoase pagini ale manifestărilor lor publice din ultimii ani.

În mijlocul unei numeroase și selecte asistențe, era de față și P. S. Sa dr. Andrei Magieru Episcopul Aradului, care a binevoit să acorde înaltul patronaj al P. S. Sale acestei comemorări anuale.

Programul a început prin înțonarea frumoasei compoziții religioase a lui Ciprian Porumbescu: „Tatăl nostru“, pe când asistența ridicată în picioare, asculta cu evlavie... Corul a executat apoi într'o notă de adâncă reculegere, care a făcut parcă să plutească în sală duhul marelui dispărut, „La mormântul Marelui Andrei“ de D. Cunțan. După cuvântarea de deschidere rostită de prof. P. Bancea, a urmat cuvântul festiv al studentului Nicolae Nedelcu an IV, președintele societății, despre „Mitropolitul Șaguna, canonist al bisericii ortodoxe“. Conferința bazată pe o bogată documentare științifică, la care s'a adăugat o clară și elegantă formă stilistică, a conturat perfect personalitatea de canonist a autorului „Statutului organic“. D sa a adresat apoi P. S. Sale Episco-

pului Andrei — în numele studențimii — o călduroasă urare de ziua numelui. P. S. Sa a dat arhierescă binecuvântare studenților și întregii asistențe. Studentul Gh. Floriștean an. III. a declamat cu mult talent poezia tânărului poet sibian Ștefan Tascian „Marelui Șaguna“. Compoziția maestrului S. Drăgoiu: „Acestea zice Domnul“, cu solo de bariton al studentului T. Dârlea an. II., cu reșitul acompaniament la pian al d-soarei Lucia Lipovan studentă an. III. și la violă a stud. Gh. Căvășdan an. II, a alcătuit un punct atractiv. Corul Academiei a executat apoi cu multă finețe, în ordinea programului: „Miluește-mă“ (A. Arhangelski), „Cât de mărit“ (J. Cart), „O, prea luminate nor“ (C. Givulescu) și „Lăudați“ (C. Porumbescu). Stud. Teodor R. Floruțiu an. IV. a declamat duiosa poezie patriotică „Eroii“ a lui Cincinat Pavelescu, a cărui amintire posturile noastre de radio o comemorau chiar în seara aceleiași zile. Poetul arădan Lucian Emandi student la școala noastră, a citit câteva alese poeme din volumul dsale de versuri „Cântarea fiului pierdut“.

* *

După terminarea programului P. S. Sa Părintele Episcop Andrei s'a adresat asistenței printr'o cuvântare ocazională de înalt nivel spiritual, pe care o redăm în rezumat:

Șaguna a fost un prooroc al neamului românesc; comemorarea de astăzi, la foarte școalele preșefitoare de preoți din Ardeal, are o mare însemnătate și e de mare folos pentru ceice asistă la aceste comemorări.

La noi în Ardeal s'a format așa numitul curent al șagunianismului, pe care unii l-au considerat prea strămf, acuzându-ne de regionalism, Tot ce a făcut Șaguna n'a luat nici dela catolici, nici dela protestanți.

Două lucruri a lăsat ca moștenire Șaguna în biserică din Ardeal: 1) un hotar bine trasat între biserică și stat, între puterea dumnezească și puterea lumească. El a urmat aci cuvintele Mântuitorului: „Dați Impăratului cele ce sunt ale Impăratului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu“. Biserica nu e o instituție lumească, ci de ordin divin. Numai când ierarhia va fi neputincioasă va lăsa să se stirbească acest caracter al ei. Biserica recunoaște puterea statului, pentru conducătorii căruia se roagă, însă ea nu se poate lăsa condusă de niciun fel de partid politic, lumesc. Dacă lucrurile s'ar petrece astfel, Biserica n'ar fi decât o instituție, o jucărie omenească. Biserica ocrotește statul, crează statul, dar nu poate fi condusă de oamenii statului.

2) Biserica nu este numai a preoților și episcopilor. Precum relația e un bun al sufletului omenească în general, așa și Biserica e a tuturor. Și mireni pot să aibă reprezentanți, în anumite foruri de diriguire a treburilor bisericesti,

Aceste principii au fost răstălmăcite de unii frați de-oi noștri. Vremurile însă le vor lămurii.

De sus, chiar dela treptele tronului, se cere o Biserică activă, vie. Dar noi avem și am avut o Biserică vie. Când n'am avut stat, nici armată, nici justiție, poporul nostru a fost totuși înfrățit cu Biserica. Nu e aceasta Biserica vie? Proorocul Șaguna cu un veac în urmă, a prevăzut aceasta ca un mare vizionar și a pus în acelaș timp la temelie Bisericii noastre spiritul ortodox din primele veacuri.

Dorim ca acest spirit de regionalism, să treacă în lung și în lat în această blagoslovită țară a lui Dumnezeu. Așteptăm o Biserică plină de dub, care să spiritualizeze statul, cu duhul pur al creștinismului.

Această comemorare de azi, o cuminecare din potirul duhului lui Șaguna, să fie pentru tinerii preoți un crez, iar pentru noi ocazie de a ne lega și mai strâns de această Biserică și de altarul ei. Să fie un prilej de înfrățire și o ofrandă pentru temeliea noii vieți de stat.

Teodor Rudolf Floruțiu

Sfințenia și dragostea

Două condiții absolut necesare pentru liturghisitor

Deși activitatea pastorală a preotului se întinde asupra tuturor formelor de viață a credincioșilor, cu toate acestea centrul activității sale îl formează sf. Liturghie, fiindcă ea cuprinde „misterul misterelor“, adică în ea „se reprezintă actul suprem al jertfei Mântuitorului pentru mântuirea oamenilor“.

Fiecare creștin se poate ruga și acasă, însă cultul public ce se săvârșește în sf. Biserică, formează expresia cea mai înaltă a cultului divin, fiindcă el „constitue nu numai forma de revelațiune supranaturală accesibilă credincioșilor, ci și punctul de atracțiune pentru pietate“ (Pr. Petre Vintilescu, Misterul Liturgic, pag. 3). Nicăieri nu se simte omul mai liber, mai descătușat de grijile lumesti și mai aproape de Dumnezeu, ca aici în fața altarului. Aici simțim cu toții fiorul misterios al credinței și tot aici învățăm în cel mai înalt grad pietatea creștină.

„Oficiul de liturghisitor al preotului creștin constitue, deci, nu numai punctul cel mai sublim al preoției, ci și latura cea mai însemnată a misiunii sale, adică de a fi în ultima linie, organul sfințitor pentru viața credincioșilor“ (Pr. Petre Vintilescu, Preotul în fața chemării sale de păstor al sufletelor, pag. 117).

„Precum se vede, Liturghia nu se reduce cu totul la cuvânt și acțiune; — toate acestea capătă sens și viață prin viața interioară supra-

simțială, în care trăește cuvântul și acțiunea cu totalitatea simboalelor ei“ (Pr. Petre Vintilescu, op. c t. pag. 24). Deaceea se cere din partea preotului un înalt grad de sfințenie la săvârșirea sfintei liturghii, căci el ține în mâinile sale pe „Stăpânul a toată firea“. Și fiindcă jertfa ce se aduce este sfântă, „sufletul preotului trebuie să fie mai curat decât razele soarelui, pentru ca Duhul Sfânt să-și facă dintr'ânsul o locuință statornică“, zice sf. Ioan Gură de aur.

O hii tuturor credincioșilor participanți, sunt îndreptați numai asupra preotului, deaceea el trebuie să fie un exemplu stimulator de pietate și sfințenie.

În timpul săvârșirii sfintei Liturghii, preotul nu mai este al său, ci al lui Dumnezeu, fiindcă devine organul sfințitor al Duhului Sfânt.

Un preot care adoptă în timpul serviciului divin o atitudine dărză, autoritară, întrerupând pentru câteva momente serviciul divin sau oprindu-se din cetitul sfintei Evanghelii ca să mustre copiii fiindcă nu tac, sau să arunce priviri aspre sau chiar crude asupra credincioșilor cari nu stau în Biserică așa cum ar dori el să stea, prin aceasta va face ca întreaga slujbă să-și piardă din sfințenia ei. Sau sunt unii preoți cari se răstesc în Biserică asupra sfâtului, cantorilor sau epitropilor că nu-i îndeplinesc ordinele la țanc. În unele biserici unde sunt doi sau trei preoți, tocmai în timpul serviciului divin găsesc prilej de discuții. Toate acestea în loc să apropie pe oameni de Biserică, îi îndepărtează.

Omul vine la Biserică ca să se roage, să asculte o slujbă divină frumoasă, plină de evlavie și de pătrundere. Ori cum se va putea credinciosul ruga, retrage în sine și contempla cele dumnezeiești, când din momentul pășirii în Biserică va vedea trecându-se astfel de lucruri.

Datoria preoților cari nu servesc și stau în sf. altar este să tacă, fiindcă altfel vor conturba și pe cel ce servește, cât și pe credincioșii cari se roagă și doresc să asculte sfânta slujbă.

„Tăcerea este mediul în care, prin ajutorul meditației, ia ființă și consistență spirituală toată istoria mântuirii și, prin sborul iute al gândului, — cum zice Fer. Augustin ajungem să simțim sfânta prezență și efectele ei“. (Pr. P. Vintilescu, Mist. Lit. pag. 25). Deaceea preotul atât cel ce nu servește, cât și cel ce servește, trebuie „să se comporte, ca un adevărat preot al lui Hristos, pentru că providența se servește de orice împrejurare, pentru a lumina și a mișca sufletele“ (Ibidem, pag. 104).

Preotul săvârșește sfânta Liturghie, nu din obligație ca în celelalte funcțiuni publice, ci din dragoste pentru a da prilej oamenilor „la slăvirea

lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor lor". Dacă preotul va lăsa „să se piardă, cineva, — din această turmă —, va răspunde — în fața lui Dumnezeu — nu cu averea, ci cu sufletul său", zice sf. Ioan Gură de Aur.

Iată, pentru ce, preotul în timpul săvârșirii sfintei Liturghii, trebuie să se lăpede de orice comportare șgomotoasă sau dură, să „adopte fără întârziere în purtarea sa, formele practice sau aplicate ale carității creștine, adică bunătatea și blândețea".

Sfânta Liturghie săvârșită de un preot pătruns de duhul credinței, al dragostei și în stare de sfințenie, „beneficiul spiritual al credincioșilor va fi imens, grație unui astfel de preot". Dacă credincioșii vor vedea în tot timpul sfintei slujbe o ținută cucernică „transportată și convinsă, preotul a realizat deja prin aceasta o predică fructuoasă, înrădăcinând credința și pietatea în sufletele credincioșilor asistenți" (Ibidem, pag. 155). Atunci fiecare cuvânt rostit va căpăta putere de viață, iar fiecare mișcare a preotului liturghisitor va căpăta adevăratul sens al pătrunderii și al sfințeniei.

Iată, pentru ce „serviciul de liturghisitor reclamă cu alte cuvinte dela preot o stare de curăție sau de puritate morală, sub toate raporturile vecină sau identică cu sfințenia" (pag. 151).

„V'am dat vouă pildă ca să faceți și voi, precum v'am făcut eu", a zis Mântuitorul Iisus Hristos.

„Te fă pildă credincioșilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu credința, cu curăția", îi spune sf. Pavel lui Timotei, iar lui Tit îi scrie: „Intru toate arată-te pe tine pildă de fapte bune dovădind în învățatură nestrucăciune și cinste" (c. 2, v. 7).

Datorită acestor îndemnuri, preotul trebuie să lase la ușa bisericii toate cele lumești, să isgonească din inima sa toate pornirile rele și să sădească în locul lor pe cele bune, pentru ca să poată impune credincioșilor mai mult prin virtutea sa, decât prin rangul, cu care este investit. El trebuie să facă ca atmosfera din Biserică să fie atrăgătoare, înălțătoare și plină de sfințenie. Prin tonul autorității poate intimidă dar nicidecum apropia și uni sufletul său cu cel al credincioșilor.

Rolul său de păstor al sufletelor, preotul nu trebuie să-l ia în sens de dominare, ci de iubire, căci „preoția este o funcțiune a sfințeniei; este Evanghelia sau morala în acțiune: așa există ea și în concepțiunea, în dorința și așteptarea popoului" (Ibidem, pag. 139).

Numai prin pilda bună are preotul o putere de influență adâncă asupra vieții credincioșilor.

Autoritatea cu care trebuie să impună preotul este viața lui morală, cu care el își poate susține predica.

„Păstoria noastră e cu atât mai grea", zicea sf. Grigorie de Nazianz, „cu cât are la bază legea dumnezeiască și tinde să apropie pe oameni de Dumnezeu".

Cea dintâi pârgie morală cu care preotul va putea chema și atrage poporul spre „staulul fericirii... pentru veacurile cari nu se vor isprăvi niciodată" (sf. Ioan Gură de Aur), este dragostea, căci ea formerză piatra de temelie a întregii opere de mântuire.

Dragostea pentru păstoria sufletelor și conducerea lor spre împărăția fericirii veșnice, este condiționată de dragostea pentru Hristos. „Fără a-L iubi cu ardoare, nu se poate presupune intrarea sinceră în serviciul său".

„Dragostea lui Dumnezeu prin aceea am cunoscut-o, că Hristos și-a pus pentru noi sufletul său; și noi suntem datori să ne punem sufletul pentru frați" (I. Ioan 3, 16).

Preotul deci, la săvârșirea serviciului divin, trebuie să aibe multă dragoste și multă sfințenie. El nu trebuie să procedeze prin acțiuni ce creiază și provoacă adversități, ci... „Siliți-vă să aveți pace cu toții și sfințenie, fără de care nimenea nu poate să placă Domnului" (Evrei 12, 14).

Pr. Marin Sfetcu

Despre ce să predicăm?

În **Duminea 28 după Rusaliu**, 14 Decemvrie 1941, să vorbim despre **grîja pentru suflet**.

Dumnezeu a făcut *pre om* luând țarină (trupul) din pământ și a suflat în fața lui suflare de viață și s'a făcut omul cu *suflet viu* (nemuritor. Fac. 2 v. 7). După trup omul aparține lumii văzute, iar după suflet lumii nevăzute. La moarte se taie această împreunare și trupul se întoarce în pământ de unde a și fost luat, iar sufletul se întoarce la Dumnezeu care l-a dat pre el (Eccl. 17 v. 7; Iov 34 v. 15). În mâna lui Dumnezeu este sufletul tuturor celor ce viețuesc (Iov 12 v. 10). El dă suflare și duh (suflet omenesc nemuritor) celor de pe pământ (Is. 42 v. 5; 57 v. 16). În El avem *viață*, în El ne mișcăm și suntem (F. Ap. 17 v. 28). Dumnezeu este deci: Creatorul, Stăpânul și Susținătorul sufletului; și numai El ne poate nimici sufletul (Mt. 10 v. 28; Iac. 4 v. 12).

După chipul și asemănarea Lui, pe care o are în suflet (Fac. 1 v. 26—27), omul este „neam al lui Dumnezeu" (F. Ap. 17 v. 29). Ca atare, sufletul omenesc este mai de preț decât toată lumea (Mt. 16 v. 26). Dumnezeu ne-a înzestrat cu suflet

nemuritor (Mt. 22 v. 32) pentru ca prin el să putem *cunoaște* pe Creatorul, să ne *legăm* viața de El (religie) și prin *slujirea* Lui să ne dobândim fericirea cea vecinică alături de El. Pentru călăuzirea sufletului spre această țintă Dumnezeu ne-a dat *legea* Lui, care nu este departe de noi fiindcă o avem chiar scrisă în inimă (Evr. 8 v. 10; 10 v. 16). Ceeace este pânea pentru trup, aceea este cuvântul lui Dumnezeu pentru suflet (Mt. 4 v. 4). Ca o sabie cu două tăiușuri (Evr. 4 v. 12) *cuvântul lui Dumnezeu* pătrunde până în ascunzișurile inimei și ale gândului, descopere toate, și ca într'o oglindă (Iac. 1 v. 23) ne arată înaintea conștiinței cum suntem; ne *luminează* mintea și ne *veselește* inima (Ps. 18 v. 9); ne *mângăe* (Ps. 118 v. 50); ne *întărește* (F. Ap. 20 v. 32; 1 Petru 2 v. 2); ne *curăță* (In. 15 v. 3; 1 Petru 1 v. 22); ne *sfințește* (In. 17 v. 17; Efes. 5 v. 26); ne *renaște* (Iac. 1 v. 18; 1 Petru 1 v. 23) și astfel ne *înțeleptește spre mântuire* (2 Tim. 3 v. 15-16). Celce păzește poruncile își păzește sufletul (Prov. 19 v. 16; Ezek. 18 v. 27). *Moartea* sufletului este *păcatul* (Prov. 6 v. 32; 8 v. 36; Ezek. 18 v. 4, 20), adică despărțirea lui de izvorul vieții, de Dumnezeu, iar *învierea* sufletului se face prin *credința* în Iisus Hristos (In. 5 v. 21, 24-25).

Nimic nu iubește Dumnezeu din creaturile Sale mai mult decât sufletul omenesc. Dovadă că atunci când omenirea a alunecat prin păcat în robia diavolului (In. 8 v. 34, 44; Rom. 6 v. 16), pentru *răscumpărarea* sufletului omenesc Dumnezeu a dat ca jertfă ceea ce avea mai scump: pe Unul-Născut Fiul Său (In. 3 v. 16). Răscumpărarea nu s'a putut face nici cu aur, nici cu argint, nici cu vre un alt lucru stricacios, ci numai cu scump sângele lui Iisus Hristos (1 Petru v. 18-19). Iată adevăratul preț al sufletului omenesc!

Viața aceasta pământească ni s'a dat ca într'ansa să ne îngrijim de *mântuirea sufletului*. Acesta este acel „un lucru (ce) trebuiește” — precum a zis Mântuitorul (Lc. 10 v. 42). Toate celelalte dispar în fața lui, precum se întunecă stelele în fața Soarelui.

A *mântui sufletul* înseamnă a-l păstra întreg, viu și curat, desăvârșind în el, prin virtute, chipul și asemănarea cu Dumnezeu, iar după săvârșirea din această viață a-l întoarce curățit și sfințit la Dumnezeu Cel care ni l-a dat. *Calea mântuirii* ne este pregătită de către Mântuitorul nostru Iisus Hristos (F. Ap. 4 v. 12), care este păstorul și păzitorul sufletelor noastre (1 Petru 2 v. 25). Prin jertfa Sa de răscumpărare El ne-a împăcat cu Dumnezeu (Rom. 6 v. 14) iar în Biserică ne dă mijloacele harului (sf. taine) pentru însușirea mântuirii (Mc. 16 v. 16; In. 3 v. 15, 16, 36; 6 v. 47; Rom. 1 v. 16; 10 v. 9; Efes. 2 v. 8; 1 Petru 1 v. 5, 9).

Călăuzit de acest gând al mântuirii sufletului, creștinul trebuie să-și dea seama că lumea cea văzută este numai umbra bunătăților celor viitoare (Evr. 10 v. 1). *Viața trupească*, trăită în timp, este trecătoare și se sfârșește deodată cu moartea (Evr. 9 v. 27). Bunurile ei sunt pieritoare. Bogăția, tinerețea, frumusețea, puterea, cinstea, diregătorii le putem pierde chiar și înainte de moarte. Dumnezeu a pus pe om ca să stăpânească toate cele de pe pământ (Fac. 1 v. 26, 29), dar nu să fie stăpânit de ele. Deaceea legarea sufletului de cele pieritoare naște grija și neliniște. *Viața sufletească*, trăită în vecinicie (In. 17 v. 3), rodește bunuri nepieritoare (Gal. 5 v. 22-23), pe care nici moartea nu le răpește (In. 10 v. 27).

Omul, creat după chipul lui Dumnezeu, trebuie să fie *liber și stăpân*. Nu stăpân peste alții sau altele din afară, ci peste sine și cele dinlăuntru său: peste patimi, pofta rele, lăcomia averii, pofta trupului, pisma, cinstea deșartă, și gata a suporta sărăcia și a nu desnădăjdi la schimbarea norocului. Cinstea de *stăpân liber* o câștigăm în suflet, în fața lui Dumnezeu, atunci când ne-am eliberat din tirănia păcatului (In. 8 v. 34). Acesta este „*omul cel nou*” (Efes. 4 v. 24), cu chipul lui Dumnezeu cel înfrumusețat, pentru a cărui rezidire a venit în lume Fiul lui Dumnezeu.

Dumnezeu a gătit pentru noi două lumi: cea deacum și cea viitoare, cea văzută și cea nevăzută, una care cade sub simțuri, alta duhovnicească. În una gustăm odihna trupească, în cealaltă repaosul cel duhovnicesc, o lume a încercării și alta a credinței, una pipăită, alta nădăjduită. O lume trebuie să fie locul de alergare, alta de răsplătire, uneia i-a împărțit Dumnezeu luptele, ostenele și sarcinile, alteia cununile de biruință și răsplătirea. O lume seamănă cu marea, alta cu limanul, una durează scurt, alta este netrecătoare și niciodată nu îmbătrânește (I. Gură de Aur).

*

„Cele ce ochiul n'a văzut și urechea n'a auzit și la inima omului nu s'a suit, acestea le-a gătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc” (1 Cor. 2 v. 9).

„Ca unora cari n'avem în vedere cele ce se văd, dar cele ce nu se văd, fiindcă cele ce se văd sunt vremelnice, pe când cele ce nu se văd sunt vecinice”.

„Drept aceea, cu frică și cu cutremur desăvârșiți mântuirea voastră”. (Filip. 2 v. 12).

Cărți

Pr. Econ. Constantin Moisiu: „Să stăm bine, să stăm cu frică”, București, Tipografia Cărților Bisericești 1941. Pag. 320 (octav mare) lei 150.

Insuși autorul spune despre voluminoasa sa operă că este: *un povățuitor liturgic* pentru preoți și popor. Necesitatea cărții sale și-o motivează cu constatarea că „mulți dintre credincioșii noștri, intrând în biserică, nu păstrează cuviința, ce se cade unui sfânt locaș de închinăciune și nici nu iau parte cu toată cutremurarea ființei lor la desfășurarea sfintelor slujbe“. Și află și cauza acestui rău în faptul că „cea mai mare parte dintre creștini nu cunosc rosturile bisericii, în care de-apururi se înfățișează în chip simbolic drama mântuirii neamului omenesc din robia păcatului și nu-și dau seama de însemnarea ascunsă a obiectelor de cult, ba nici nu înțeleg sensul mișcărilor ritualiste ale preotului slujitor“.

Din aceste motive, scriitorul acestui cuprinzător manual liturgic găsește cu cale, cum singur se exprimă: „*să-ți scriu — iubite frate — acestea, ca să știi cum trebuie să petreci în casa lui Dumnezeu*“ (I Timoteiu III 14).

Povățuitorul cuprinde următoarele capitole:

I. Despre biserică; forma, împărțirea și așezarea ei. Sf. Altar și cele cuprinse într'ânsul. Catapeteasma și iconostasul. Naosul și tinda.

II. Artele în slujba bisericii. Pictura, arhitectura, sculptura, muzica și poezia în biserică.

III. Cărțile liturgice și veșmintele de ritual.

IV. Ierarhia; slujitorii și servitorii bisericești.

V. Cultul divin: formele, originea, rostul și simboalele lui. Insușirile ritualului ortodox. Cum trebuie să se pregătească și cum să se poarte creștinul la slujbe.

VI. Rugăciunea.

VII. Vremea slujirii lui Dumnezeu.

VIII. Ceasul IX, Vecernia, Litia și Pavcernița.

IX. Slujba de dimineață. Mezonoptica și Utrenia.

X. Dumnezeiasca Liturghie. Părțile ei și datorii creștinului față de Sfânta Jertfă.

Cucernicii Preoți găsesc în această temeinică lucrare o Liturgică, completată cu o seamă de adnotări scoase din experiența îndelungată a unui vechiu și conștiu liturghisitor. Enoriașii doritori de zidire sufletească primesc un îndrumător prețios din care pot să învețe toate temeliile credinții noastre străbune, așa cum aceasta se manifestă în cultul legii noastre. Condițiile ireproșabile de tipar fac să iai în mână cu multă plăcere această carte, iar limba atrăgătoare, țesută cu expresii scoase din cărțile de strană, te robesc sufletește acestei lecturi folositoare pe care o recomandăm cu căldură clerului și poporului nostru. (ct.)

Carte de Rugăciuni pentru tot Românul.

Editată de Sf. Episcopie a Argeșului. Fără arătare de preț.

Cuprinde în 64 pagini, scurte învățături și cele mai însemnate și mai obișnuite rugăciuni pe care trebuie să le cunoască orice creștin. E tipărită frumos și împodobită cu numeroase clișee.

Creșterea Copiilor. Biblioteca „Lumina pentru toți“. Ed. Sf. Episcopii a Argeșului. Preț 5 lei.

Intr'o broșură populară de 32 pagini se dau îndrumări bune cum să creștem copiii, să-i ferim de răsfățări, să le dăm o creștere bună, însoțită de pilde morale din partea părinților. Broșura se încheie cu un cuvânt al Sf. Ioan Gură de Aur despre creșterea copiilor din care reproducem următoarele rânduri frumoase:

„Vă rog și vă postesc, o, frații mei, să aveți multă grijă și multă nevoiță pentru copiii voștri. Luați seama, pururea, la mântuirea sufletelor lor. Aduceți-vă aminte de fericitul Iov care, în toate zilele, aducea jertfă pentru fiii lui, căci se temea ca nu cumva să greșescă ei față de Dumnezeu cu gândul. Luați pilda lui Avraam cel ce a poruncit ca strănepoșii lui să fie Legea lui Dumnezeu. Iar David, Împăratul și Proorocul, i-a poruncit fiului său, zicând: „O, fiul meu! De vei vrea să trăiești după legea lui Dumnezeu, nu se va abate asupra ta nici un rău, ci toate lucrurile vor fi după vrerea ta. De te vei lipsi de ajutorul cel de sus, la nimic nu-ți va folosi împărăția și puterea; căci dacă omul n'are dreptate și credință nesmintită, se pierd și averile pe care le-a strâns cu nevoe și cu multă trudă“.

Se cuvine, dar, ca părinții să nu se îngrijească cum să facă pe copiii lor cu bani și avuție multă, ci cum să poată să i facă mai bogați în smerenie, în bunătate și înțelepciune. Să nu i birue postele și lucrurile lumești ale tinereții, ci să fie plecați, învățați și înțelepți. Se cuvine, dar, ca voi părinții, să luați seama, cu grije mare, la toți pașii lor, adunările lor, tovărășiile lor. Că de vă leneviți la toate acestea, nu veți avea iertare dela Dumnezeu. Și dacă dumnezeescul Pavel zice Filipenilor „niminea să nu aibe grije numai de dânsul, ci și de aproapele lui“, cu atât mai mult trebuie să purtăm de grijă fiilor noștri“.

Demne de amintit sunt și cuvintele d-lui Mareșal I. Antonescu, reproduse în broșură;

„La temelia statului așez familia. La temelia familiei este femeia română. Un singur lux: al jertfei. O singură podoabă: a cinstei. Soție, mamă, bunică“.

„În România Nouă cel mai prețios dar pe care Dumnezeu îl aduce Neamului este Copilul“.

Păr. Diacon Gh. Didiță: Credințele deșarte. Ed. Sf. Episcopii a Argeșului. Prețul 5 lei.

E o dare de seamă asupra superstițiilor diferite: semne bune și rele, vise, ghicituri, duhuri rele, leacuri băbești, descântece, farmece, sărbători păgânești, credințe deșarte, — pe care autorul le combată cu toată îndreptățirea.

Iosif E. Naghiu: Preotul ca monografist și muzeolog. Beiuș 1941. 12 pagini.

Arată datoria preotului de a face monografia bisericii și a statului în care păstorește și da îndrumări folositoare cum se alcătuieste o monografie și cum se organizează un muzeu sătesc.

Informațiuni

■ **P. S. Sa Părintele Episcop Andrei mulțumește pe această cale tuturor aceluia cari l-au felicitat de ziua numelui și le împărtășește arhierescă binecuvântare.**

■ **Comitetul de Patronaj al Operelor Sociale din Arad, adresează cetățenilor din municipiul și județul Arad, următorul apel:**

Pentru a ajuta pe acei, cărora poverile vieții și imposibilitatea muncii le opresc câștigarea unei existențe omenești,

Mareșalul Ion Antonescu pornește prin Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale, acțiunea „Ajutorului de iarnă” care va consta din colecte de alimente, bani și îmbrăcăminte.

Gândiți-vă la acei, cari sunt lipsiți de cele mai necesare lucruri, gândiți-vă că acțiunea de ajutorare de azi, este o contribuție națională, care nu este o jertfă pentru acela care dă, și nici umilire pentru acela, care primește.

In zilele de 6 și 7 Decembrie 1941, echipele speciale autorizate de Patronajul local, vor aduna donațiile în natură dela domiciliul fiecărui cetățean.

Cetățeni ai județului și municipiului Arad, să fim prezenți la această datorie. Președinte de onoare: P. S. Sa Andrei Magieru, Episcop; Președinte: Prefect col. Vasile Mihailescu; Vicepreședinte: Primar, dr. Cornel Radu.

■ **D-l Prof. univ. Ion Petrovici**, a fost numit ministru secretar de stat la departamentul culturii naționale și al cultelor; d-l avocat Titus Dragoș, ministru subsecretar de stat la departamentul românizării, colonizării și inventarului; d-l prof. univ. Alexandru Marcu ministru subsecretar de stat la departamentul propagandei și d-l I. C. Petrescu, conferențiar universitar, ministru subsecretar de stat la ministerul culturii naționale și cultelor.

■ **1 Decembrie** din anul acesta s'a comemorat în toată țara printr'o doxologie servită în toate bisericile, la care au participat conducătorii autorităților bisericesti, militare și civile.

În locul predicii s'a făcut în genunchi o rugăciune caldă, ca Domnul Dumnezeu să ne împlinească dorințele noastre ale tuturor și să dea țării și neamului nostru mântuire de vrăjmașii văzuți și nevăzuți.

■ **Conferința catihetică** a preoților din protopopiatul Hălmeagiu s'a ținut Joi în 27 Nov. 1941, în prezența P. C. Prot. C. Turicu consilier și delegat eparhial și sub președinția P. C. Prot. Șt. Bogdan. Programul a început cu rugăciunea de chemare a Duhului Sfânt; a servit Păr. Gh. Șperlea din Vața de Jos; răspunsurile au fost date de corul școlărilor condus de Păr. Prot. Șt. Bogdan și a predicat Păr. Victor Giurgiu din Iuonești despre: Ascultarea de Dumnezeu și de părinți.

La școala primară, după câteva colinde cântate de corul școlărilor condus de Păr. Protopop,

au ținut lecții practice Preoții I. Cristea—Lunșoara și I. Toma—Tomești.

Pr. Alex. Gligor—Hălmeagel arată necesitatea întrebunțării icoanelor religioase ca mijloace de intuiție. Părinții N. Șandru—Bodești și Leuceanu—Dobroț fac referate asupra temei: Autoritatea și supunerea în educația religioasă, la discuția căreia iau parte mai mulți preoți.

La urmă Păr. Prot. Bogdan dă preoților îndrumări folositoare catehizației și Păr. Prot. Turicu își exprimă mulțumirea că actuala întrunire a îndeplinit cele trei condiții ale conferințelor catihetice: predica pentru copii, lecția practică și tema teoretică studiată de către toți preoții.

Protopopiatul Ineului și-a ținut conferința Joi sub președinția Păr. adm. prot. Dr. I. Cociuban. Predica pentru copii a rostit o P. C. Prot. C. Turicu, lecțiile practice le-au ținut preoții P. Belean—Moțiori și E. Borza—Ineu-Colonie, și tema teoretică I. Poleacu—Cernei. Au mai vorbit d-l P. Dârlea și R. Furdul din partea mirenilor.

■ **Meditația II**, ținută de Păr. Prof. S. Șiclovian în aula Academiei Teologice din Arad, a avut de subiect: *Înmormântarea și înțelesul ei după ritualurile Molitfelnicului și după explicațiile date de Liturgică*. În continuare Sf. Sa a făcut un studiu comparativ asupra obiceiurilor dela înmormântări în diferite religii și asupra mijloacelor prin care se poate veni în ajutorul morților.

Nr. 5461/1941.

Comunicat

Se atrage atențiunea C. preoți, conducători de oficii parohiale, că declarațiile, privitor la evaluarea bunurilor mobile și imobile pentru *stabilirea impunerii impozitului echivalent*, sunt a se înainta Administrației Financiare până la 31 Decembrie a. c.

Arad, la 24 Noembrie 1941.

† **Andrei** Sava Tr. Seculin
Episcop. consilier, referent eparhial.
2-3

Concurs

Parohia Turnu publică concurs cu termen de 8 zile pentru îndeplinirea postului vacant de *cântăreț prim bisericesc și conducător de cor*.

Venite:

1. Sesiunea cantorală 8 jug. pământ arabil.
2. Stola obișnuită din parohie.
3. Eventualul salariu dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Cântărețul numit va achita toate impozitele după beneficiul cantoral din al său.

Reflectanții își vor înainta cererea cu actele necesare oficiului parohial din Turnu în termenul concursului publicat.

Turnu, la 3 Decembrie 1941.

Consiliul parohial.